

Aanmeldingsnotitie m.e.r. beoordeling Oosteindsche veen

Opdrachtgever: Prolander

Datum: 28 september 2023

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Vormvrije m.e.r. beoordeling	4
1.3 Criteria toetsen vormvrije m.e.r. beoordeling	4
1.4 Leeswijzer	4
2. Plaats en kenmerken van de activiteit	5
2.1 Plaats van de activiteit	5
2.2 Kenmerken van de activiteit	6
2.3 Cumulatie met andere projecten	6
3. Milieu- en omgevingseffecten	7
3.1 Bodem	7
3.2 Water	9
3.3 Geluid	15
3.4 Ecologie	16
3.5 Externe veiligheid	18
3.6 Archeologie	18
3.7 Cultuurhistorie	19
3.8 Luchtkwaliteit	20
3.9 Verkeer en parkeren	20
4. Conclusie	21

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Het Oosteindsche veen is een gebied van ruim 128 hectare ten oosten van Schoonebeek in de gemeente Emmen. Het gebied is voor een groot deel eigendom van Staatsbosbeheer. Het is een veengebied dat verdroogt door een sterke ontwatering van de afgelopen anderhalve eeuw. Door het verlagen van de grondwaterstand verdroogt en oxideert het veen. Hierdoor komen broeikasgassen vrij. De uitstoot hangt sterk af van de ontwateringsdiepte van het veen. Hoe dieper de grondwaterstand, hoe meer CO₂ wordt uitgestoten.

Het Oosteindsche veen wordt via de Ecologische Verbindingszone (EVZ) Koelveen verbonden met het op ongeveer 2 km oostelijker gelegen Natura 2000 gebied Bargerveen. De verbindingszone moet soorten van zowel natte als droge leefgebieden faciliteren. Meer mobiele soorten zoals insecten, zoogdieren en vogels zullen vrij gemakkelijk hun weg vinden langs de EVZ. Minder mobiele soorten als amfibieën en reptielen zullen hier meer moeite mee hebben.

Een groot deel van het restveen in het Oosteindsche veen steekt boven de omgeving uit. Ook grenzen delen van het veen aan verstoorde bodems (zoals dalbodems) of aan greppels/watergangen. Door de opbouw van het veen vindt horizontale afstroom van het water in het veenpakket plaats. Ook is sprake van afstroom van water over het maaiveld. Hierdoor verdroogt het veen en de daarop aanwezige vegetatie, met als gevolg een toename van pijpenstrootje en bosopslag. Door toetreding van zuurstof in het veen vindt oxidatie plaats waardoor het veen veraardt. Door veraarding en de veranderende vegetatie (toename verdamping) nemen de laterale afstroom en verdroging verder toe. Door verdroging kan scheuring van het veen optreden, wat eveneens een verdrogend effect heeft. Prolander is voornemens om inrichtingsmaatregelen te treffen om door middel van vernatting de aanwezige veenbodem te behouden en te versterken.

Figuur 1.1: Topografische kaart plangebied Oosteindscheveen

De gronden waarop het wijzigingsplan betrekking heeft zijn opgenomen in het geldende bestemmingsplan 'Buitengebied 2011'. Dit bestemmingsplan is vastgesteld op 30 oktober 2014. In dit bestemmingsplan hebben de gronden de bestemming 'Agrarisch met waarden - Kleinschalige Veenontginningen'. Dit wijzigingsplan voorziet in de wijziging van de bestemming 'Agrarisch met waarden - Kleinschalige Veenontginningen' naar de bestemming 'Natuur - Veengebieden en Beekdalen'.

De voorliggende aanmeldingsnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling bevat de informatie op basis waarvan het bevoegd gezag kan en moet besluiten of er sprake is van “belangrijk nadelige gevolgen voor het milieu”, die het doorlopen van de m.e.r.-procedure wenselijk/noodzakelijk maken.

1.2 Vormvrije m.e.r. beoordeling

De milieueffectrapportage-procedure (m.e.r.) is bedoeld om het milieubelang volwaardig en vroegtijdig in de plan- en besluitvorming in te brengen. Een m.e.r. is altijd gekoppeld aan een plan of besluit, bijvoorbeeld een structuurvisie, bestemmingsplan of vergunning. De wettelijke eisen ten aanzien van m.e.r. zijn vastgesteld in de Wet Milieubeheer en in het besluit m.e.r.. In de Wet Milieubeheer en in het Besluit m.e.r. wordt een onderscheid gemaakt in activiteiten die m.e.r.-plichtig zijn (de zogenaamde bijlage C-activiteiten) en die m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn (de zogenaamde bijlage D-activiteiten). De voorgenomen ontwikkeling ten behoeve van natuurherstel valt onder categorie D 9 ‘Een landinrichtingsproject dan wel een wijziging of uitbreiding daarvan.’

Voor categorie D 9 activiteit uit de bijlage bij het Besluit m.e.r. geldt een ondergrens voor een m.e.r.-beoordelingsplicht. De inrichtingswerkzaamheden die door het wijzigingsplan mogelijk worden gemaakt blijven ruim onder deze drempelwaarde van 125 hectare die is opgenomen in het Besluit m.e.r. (in D 9 zie kolom ‘gevallen’). De activiteit beperkt zich tot een functiewijziging met een oppervlakte van circa 18 hectare (minder dan 125 hectare). Dit betekent dat er in dit geval geen m.e.r.-beoordeling, maar een vormvrije m.e.r.-beoordeling uitgevoerd dient te worden. Deze aanmeldingsnotitie is opgesteld ten behoeve van de vormvrije m.e.r. beoordeling door het bevoegd gezag.

1.3 Criteria toetsen vormvrije m.e.r. beoordeling

De toets wordt gedaan op basis van dezelfde criteria die ook gelden bij een m.e.r.-beoordeling. Deze beoordeling is dus gekoppeld aan de richtlijnen in bijlage III van de Europese Richtlijn milieueffectbeoordeling. In deze bijlage staan drie criteria met uitgangspunten per criterium benoemd:

1. kenmerken van de activiteit;
2. plaats van de activiteit;
3. kenmerken van het potentiële effect

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft de plaats van de activiteit en de kenmerken van de activiteit (aard en omvang, wijze van aanleg). Hoofdstuk 3 gaat in op de kenmerken van het potentiële effect van de activiteit. Hoofdstuk 4 geeft de conclusie weer.

2. Plaats en kenmerken van de activiteit

2.1 Plaats van de activiteit

Het Oosteindsche veen is een gebied van ruim 128 hectare ten oosten van Schoonebeek in de gemeente Emmen (figuur 2.1). Het is een veengebied dat in de huidige situatie verdroogt door een sterke ontwatering in de afgelopen anderhalve eeuw. Het plangebied betreft enkele percelen ten westen en enkele percelen ten oosten van het Hekmanskanaal (figuur 2.2). Aan de noordzijde wordt het plangebied begrenst door de Veenschapsweg en aan de zuidzijde door de Valendisweg. Het gebied is voor een groot deel eigendom van Staatsbosbeheer. Daarnaast is er één perceel nog in eigendom van een particulier. Het plangebied bestaat uit een mengelmoes van bospercelen, akkers, graslanden en heide en veen. Op de randen van enkele percelen is sprake van struweel en/ of singels. Verder is er oppervlaktewater aanwezig in de vorm van het Hekmanskanaal, diverse sloten en greppels, veenputten en een grotere veenplas. Bebouwing ontbreekt binnen de begrenzing van het plangebied, wel wordt het gebied doorkruist door enkele wandelpaden.

Figuur 2.1 Ligging plangebied

Figuur 2.2 Ligging plangebied Oosteindsche veen. Bestemmingsplanwijziging is aan de orde voor drie percelen (rood gearceerd). Bron kaartondergrond: PDOK.

2.2 Kenmerken van de activiteit

Het voornaamste doel van de herinrichting is het vernatten van het nog aanwezige veen zodat het veen behouden kan worden en zich mogelijk in de toekomst weer kan herstellen. Daarnaast vormt het plangebied de westgrens van het voormalige hoogveengebied dat zich uitstrekte tot ver in Duitsland. Via de Ecologische Verbindingszone (EVZ) Koelveen zal dit gebied verbonden worden met het op ca. 2 km oostelijker gelegen Bargerveen. Daarmee kunnen planten, reptielen, amfibieën, insecten, zoogdieren en vogels vrij gemakkelijk hun weg vinden langs de EVZ naar het Oosteindsche Veem. Belangrijk dus dat het Oosteindsche Veem geschikt is voor deze planten- en diersoorten om er te kunnen overleven

Een groot deel van het restveen in het Oosteindsche veem steekt boven de omgeving uit. Ook grenzen delen van het veem aan verstoorte bodems (zoals dalbodems) of aan greppels/watergangen. Door de opbouw van het veem vindt horizontale afstroom van het water in het veenpakket plaats. Ook is sprake van afstroom van water over het maaiveld. Hierdoor verdroogt het veem en de daarop aanwezige vegetatie, met als gevolg een toename van pijpenstrootje en bosopslag). Door toetreding van zuurstof in het veem vindt oxidatie plaats waardoor het veem veraardt. Door veraarding en de veranderende vegetatie (toename verdamping) nemen de laterale afstroom en verdroging verder toe. Ook kan door verdroging scheuring van het veem optreden, wat eveneens een verdrogend effect heeft. Hieronder worden maatregelen voorgesteld om de aanwezige veembodem te behouden en te versterken door vernatting.

Voor een drietal percelen is een bestemmingsplanwijziging procedure noodzakelijk (figuur 2.2). Op het meest westelijk perceel waarvan de bestemming gewijzigd wordt, vinden geen werkzaamheden plaats. Op de overige twee percelen wordt de bouwvoor afgegraven en langs de randen worden sloten gedempt of wordt een kade/ ophoging aangebracht. Voor de overige percelen binnen het plangebied geldt dat de geplande inrichtingsmaatregelen binnen de huidige bestemming passen. Voor alle werkzaamheden is een omgevingsvergunning noodzakelijk.

2.3 Cumulatie met andere projecten

In de omgeving van het plangebied vinden naast de inrichting van het Oosteindsche veem ook nog enkele andere projecten plaats. Deze projecten zorgen echter naar verwachting niet voor versterking van effecten die door de realisatie van het Oosteindsche veem plaatsvinden. De inrichting van het gebied resulteert niet in cumulatie van effecten met andere projecten die naar verwachting tot significant negatieve effecten leiden.

3. Milieu- en omgevingseffecten

3.1 Bodem

Ten behoeve van de voorgenomen graafwerkzaamheden voor de aanleg van de Oosteindsche veen is door Econsultancy een milieukundig bodemonderzoek uitgevoerd. Het doel van dit onderzoek is het vastleggen van de milieu hygiënische kwaliteit van de te ontgraven terreindelen en de vrijkomende waterbodem.

In opdracht van Prolander heeft Econsultancy een verkennend milieukundig bodemonderzoek verricht. Het onderzoeksrapport is opgenomen in de bijlage bij het bestemmingsplan.. Het verkennend milieukundig bodemonderzoek is uitgevoerd ter plaatse van verdachte locaties. Het is niet nodig om de deelgebieden in het plangebied, die op basis van het vooronderzoek niet verdacht zijn voor bodemverontreiniging, aanvullend te onderzoeken.

Bij het uitvoeren van graafwerkzaamheden t.z.t. in deelgebieden die op basis van het vooronderzoek niet verdacht zijn voor bodemverontreiniging, kan gebruik worden gemaakt van de gemeentelijke bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel van de bodemkwaliteit. Hier hoeft daarom geen aanvullend bodemonderzoek plaats te vinden.

- Het vastleggen van de nulsituatie van de bodem voor aanvang van het in gebruik nemen van het terrein als grondopslag.
- Het vaststellen in hoeverre er bodemvreemde stoffen aanwezig zijn en de mogelijke veiligheidsmaatregelen als gevolg hiervan vaststellen ter plaatse.

Oostelijk perceel (D-647) (deelgebied A)

Voor het oostelijk perceel (D-647) is door Econsultancy recent, in januari 2022, een milieuhygiënisch vooronderzoek (water)bodem uitgevoerd (project: 10347.008 versie D2, 27 januari 2022). Op basis van de informatie uit het vooronderzoek is een aantal deellocaties geïdentificeerd. Er zijn geen aanwijzingen gevonden, die aanleiding geven een asbestverontreiniging op de onderzoekslocatie te verwachten.

Geadviseerd is om ter plaatse van deellocatie LB-A (voormalige NAM-locatie S341) een (actualiserend) bodemonderzoek uit te voeren. Bij verwijdering of grondroerende werkzaamheden ter plaatse van de dammen (LB-B1 en LB-B2), is geadviseerd om, voorafgaand aan de werkzaamheden, ter plaatse een verkennend bodemonderzoek uit te voeren. De gedempte sloten (LB-B3) en de overige terreindelen van het agrarische perceel (LB-B4) zijn als separate, onverdachte, deellocaties aangemerkt. Op basis van het vooronderzoek is destijds geconcludeerd dat de onverdachte delen van de onderzoekslocatie onderzocht dienen te worden volgens de strategie "(grootschalig) onverdacht, (niet) lijnvormig" (ONV-(GR)-(N)L). De RUD Drenthe heeft ingestemd met de onderzoeksopzet.

Centraal perceel (D-614) (deelgebied B)

Voor het centraal perceel (D-614) is door Sweco in 2016 een milieuhygiënisch vooronderzoek uitgevoerd (project 353447, 19 december 2016). Destijds zijn een voormalig pad en een maaiveldverhoging aangetroffen. Zowel het voormalig pad als de maaiveldverhoging zijn destijds als onverdachte locaties beschouwd. RUD Drenthe heeft aangegeven dat het vooronderzoek nog geldig is, als er sinds de uitvoering geen bodembedreigende activiteiten hebben plaatsgevonden binnen het destijds onderzochte gebied.

Westelijk perceel (C-2486, C-4019 en C-4020) (deelgebied C)

Ter plaatse van de percelen C-2486, C-4019 en C-4020 zijn voor zover bekend geen onderzoeken uitgevoerd. Op deze percelen worden vooralsnog geen werkzaamheden uitgevoerd. Bij de RUD Drenthe zijn geen historische bodembedreigende activiteiten bekend en is het niet noodzakelijk om voor deze percelen een vooronderzoek uit te voeren.

De omgeving van Schoonebeek is bekend (geweest) met olie- en of aardgaswinning. In de directe omgeving van de onderzoekslocatie zijn diverse (voormalige) NAM-locaties aanwezig (geweest). Meer informatie over deze locaties is vooralsnog niet bekend.

Prolander heeft aan Econsultancy opdracht verleend voor het uitvoeren van een verkennend (water)bodemonderzoek (10347.010, 28 juni 2022) voor een agrarisch perceel (Schoonebeek, sectie D, nummer 647) aan de Veenschapsweg (ong.).

De bodem bestaat voornamelijk uit zwak tot matig siltig, zeer fijn tot matig fijn zand. De bovengrond is bovendien zwak tot matig humeus. De ondergrond is plaatselijk zwak tot matig veenhoudend, matig oerhoudend en/of zwak tot matig roest houdend. Plaatselijk bestaat de ondergrond uit (zwak tot sterk zandig) veen. De bovengrond is lokaal zwak baksteen houdend. De ondergrond is lokaal zwak tot sterk plastic houdend. Verder zijn er zintuiglijk geen verontreinigingen waargenomen.

Op de onderzoekslocatie zijn de volgende deellocaties onderzocht:

Verkennend bodemonderzoek NEN 5740

Deellocatie A1: vml. NAM-locatie (S341)

Op basis van het milieuhygiënisch vooronderzoek bodem is geconcludeerd, dat deze deellocatie onderzocht dient te worden volgens de strategie voor een "verdachte locatie met diffuse bodembelasting en een heterogene verontreiniging op schaal van monsterneming, niet lijnvormig" (VED-HE-NL).

De bovengrond is licht verontreinigd met PCB. De lichte verontreiniging met PCB is niet eenduidig te relateren aan bodemvreemde bijmengingen. In de ondergrond zijn geen verontreinigingen aangetoond. In het grondwater is een licht verhoogde concentratie aan barium aangetoond. Deze metaalverontreiniging is hoogstwaarschijnlijk te relateren aan het regionaal voorkomen van verhoogde achtergrondconcentraties van metalen in het grondwater. De hypothese dat de onderzoekslocatie ter plaatse van deellocatie A1 als "verdacht" ten aanzien van minerale olie dient te worden beschouwd, wordt, op basis van de onderzoeksresultaten, verworpen. Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat ter plaatse van de voormalige NAM-locatie een bodemverontreiniging met minerale olie aanwezig is. De onderzoeksresultaten geven geen aanleiding tot nader onderzoek.

Deellocatie A2 en A3: dammen (2x) in oostelijke kavelsloot

Op basis van het milieuhygiënisch vooronderzoek bodem is geconcludeerd dat deze deellocaties onderzocht dienen te worden volgens de strategie "verdacht, plaatselijke bodembelasting, uitgezonderd ondergrondse opslagtanks" (VEP). In de bovengrond zijn analytisch geen verontreinigingen aangetoond. De vooraf gestelde hypothese, dat de onderzoekslocatie ter plaatse van de deellocaties A2 en A3 als "plaatselijk verdacht" kan worden beschouwd, wordt, op basis van de onderzoeksresultaten, verworpen.

Deellocatie A4: gedempte sloten (3x)

Op basis van het milieuhygiënisch vooronderzoek bodem is geconcludeerd dat deze deellocatie onderzocht dient te worden volgens de strategie "onverdacht, niet lijnvormig" (ONV-NL). Bij onverdachte locaties luidt de onderzoekshypothese dat de bodem niet verontreinigd is. In de bovengrond zijn analytisch geen verontreinigingen aangetoond. De vooraf gestelde hypothese, dat de onderzoekslocatie ter plaatse van deellocatie A4 als "onverdacht" kan worden beschouwd wordt, op basis van de onderzoeksresultaten, bevestigd.

Deellocatie A5: overige terreindelen

Op basis van het milieuhygiënisch vooronderzoek bodem is geconcludeerd dat deze deellocatie onderzocht dient te worden volgens de strategie "grootschalig onverdacht, niet lijnvormig" (ONV-GRNL). Bij onverdachte locaties luidt de onderzoekshypothese dat de bodem niet verontreinigd is. In de bovengrond zijn analytisch geen verontreinigingen aangetoond. De ondergrond is lokaal licht verontreinigd met kobalt. Voor de lichte kobaltverontreiniging heeft Econsultancy vooralsnog geen verklaring. Het grondwater is over het algemeen licht verontreinigd met barium. Plaatselijk is het grondwater tevens verontreinigd met cadmium, koper en/of benzeen. De metaalverontreinigingen (barium, cadmium, koper) zijn hoogstwaarschijnlijk te relateren aan het regionaal voorkomen van verhoogde achtergrondconcentraties van metalen in het grondwater. Voor de lichte benzeenverontreiniging heeft Econsultancy vooralsnog geen verklaring. De vooraf gestelde hypothese, dat deellocatie A5 als "onverdacht" kan worden beschouwd wordt, op basis van de lichte verontreinigingen, niet geheel bevestigd. Echter, gelet op de aard en mate van verontreiniging, bestaat er géén reden voor een nader onderzoek. Waterbodemonderzoek NEN 5720

Deellocatie A6 en A7: oostelijke en westelijke kavelsloten

Het watertype van de onderzoekslocatie betreft "lintvormig water". Op basis van het vooronderzoek zijn de deellocaties onderzocht conform de onderzoeksinspanning "lintvormig water, normale onderzoeksinspanning" (LN). Tijdens de uitvoering van de veldwerkzaamheden bevond de waterbodemonderzoek

zich op een diepte variërend van circa 0,0 tot 0,58 m -waterspiegel. De waterbodem bestaat uit zwak tot sterk siltig, zwak tot sterk humeus, zwak slibhoudend en/of zwak veenhoudend, zeer fijn zand. Een sliblaag is niet aangetroffen. In het opgeboorde materiaal zijn zintuiglijk geen verontreinigingen waargenomen. Ter plaatse van deellocatie A6 is in de waterbodem (toplaag) geen verontreiniging aangetoond. Ter plaatse van deellocatie A7 is de waterbodem (toplaag) plaatselijk licht verontreinigd met minerale olie. De toplaag is plaatselijk beoordeeld als toepasbaar op landbodembodem klasse industrie / ontvangende landbodembodem klasse wonen / toepassing ontvangende waterbodembodem klasse A (MMA7-1wb). De overige delen van de waterbodem voldoen aan de Achtergrondwaarde en zijn vrij toepasbaar. De waterbodem is verspreidbaar op aangrenzende percelen. Er zijn op basis van het vooronderzoek, tijdens de terreininspectie en bij de uitvoering van de veldwerkzaamheden geen aanwijzingen gevonden, die aanleiding geven een asbestverontreiniging op de deellocatie te verwachten. Met dit onderzoek is de milieuhygiënische kwaliteit van de waterbodem ter plaatse van deellocatie A6 en A7 vastgesteld. Op basis van de onderzoeksresultaten bestaat er géén reden voor een aanvullend waterbodemonderzoek.

Gelet op de aard en mate van de aangetoonde lichte verontreinigingen, bestaat er géén reden voor een nader onderzoek en bestaan er met betrekking tot de milieuhygiënische kwaliteit van de (water)bodem géén belemmeringen voor de bestemmingsplanwijziging van de onderzoekslocatie.

Conclusie

Er wordt geconcludeerd dat er ten aanzien van het aspect bodem geen belangrijk nadelige gevolgen voor het milieu verwacht worden.

3.2 Water

In het kader van de voorgenomen ontwikkeling dient gekeken te worden naar de huidige en toekomstige waterhuishoudkundige situatie om eventuele knelpunten in beeld te brengen.

Op grond van artikel 3.1.6. van het Besluit ruimtelijke ordening dient in de toelichting op ruimtelijke plannen een waterparagraaf te worden opgenomen welke een beschrijving bevat van de wijze waarop rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de waterhuishoudkundige situatie. In die paragraaf dient te worden uiteengezet of en in welke mate het plan in kwestie gevolgen heeft voor de waterhuishouding, dat wil zeggen het grondwater en het oppervlaktewater. Het is de schriftelijke weerslag van de zogenaamde watertoets: 'het hele proces van vroegtijdig informeren, adviseren (door de waterbeheerder), afwegen en beoordelen van waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen'.

Het kader voor de watertoets is het vigerend beleid (onder andere Nationaal Waterplan, Waterbeleid 21e eeuw, Europese Kaderrichtlijn water). De watertoets wordt uitgevoerd binnen de bestaande wet- en regelgeving op het gebied van ruimtelijke ordening en water. Een aantal relevante beleidsdocumenten wordt hierna kort besproken.

Samengevat wordt gestreefd naar een robuust watersysteem.; voldoende water op een veilige manier.

Nationaal Waterplan

De Vierde Nota Waterhuishouding is op 22 december 2009 vervangen door het Nationaal Waterplan. Dit is de nieuwe planvorm op Rijksniveau op basis van de nieuwe Waterwet. Het Nationaal Waterplan vervangt alle voorgaande Nota's Waterhuishouding, waarbij veel van het ingezette beleid uit deze nota's wordt voortgezet. Het Nationaal Waterplan heeft de status van een structuurvisie voor de ruimtelijke aspecten op basis van de Wet ruimtelijke ordening. Het Nationaal Waterplan beschrijft de hoofdlijnen van het nationale waterbeleid. Er komen nieuwe normen op basis van overstromingskansen die per dijkgebied zullen worden vastgesteld.

Waterbeleid 21e eeuw

Met het Waterbeleid 21e eeuw wordt ingespeeld op toekomstige ontwikkelingen die hogere eisen stellen aan het waterbeheer. Het gaat hierbij om onder andere de klimaatverandering, bodemdaling en zeespiegelrijzing. Het Waterbeleid 21e eeuw heeft twee principes voor duurzaam waterbeheer geïntroduceerd, te weten de tritsen:

- vasthouden, bergen en afvoeren;
- schoonhouden, scheiden en zuiveren.

De trits vasthouden, bergen en afvoeren houdt in dat overtollig water zoveel mogelijk bovenstrooms wordt vastgehouden in de bodem en in het oppervlaktewater. Vervolgens wordt zo nodig het water tijdelijk geborgen in bergingsgebieden en pas als vasthouden en bergen te weinig opleveren, wordt het water afgevoerd. Bij de trits schoonhouden, scheiden en zuiveren gaat het erom dat het water zoveel mogelijk wordt schoongehouden. Vervolgens worden schoon en vuil water zoveel mogelijk gescheiden en als laatste wanneer schoonhouden en scheiden niet mogelijk is, komt het zuiveren van verontreinigd water aan bod.

Omgevingsvisie Drenthe

Het provinciaal waterbeleid is opgenomen in de Omgevingsvisie Drenthe. Het regionaal waterplan zet sterker in op het op orde krijgen en houden van een watersysteem dat in staat is de gevolgen van klimaatveranderingen op te vangen. Het herstellen van het systeem en de waterhuishouding hierbij een belangrijke rol.

Van provinciaal belang zijn:

- een robuust watersysteem, dat zodanig is ingericht dat de risico's op wateroverlast en watertekort tot een maatschappelijk aanvaardbaar niveau beperkt blijven, met bijzondere aandacht voor de beekdalen;
- een goede kwaliteit van het oppervlaktewater, gebaseerd op de normen van de Kaderrichtlijn water (KRW).
- een zo groot mogelijke voorraad zoet grondwater van een goede kwaliteit, beschikbaar voor mens en natuur;
- een zodanige kwaliteit van het grondwater dat het zonder ingrijpende en kostbare zuivering geschikt is voor de bereiding van drinkwater;
- de waterbergingsgebieden.

Het dagelijkse en operationele waterbeheer wordt afgestemd op de aanwezige functies. Het waterbeleid richt zich op het versterken van de samenhang tussen de functies landbouw en natuur. Binnen de gebieden met als hoofdfunctie natuur gaat het om het behouden, herstellen of ontwikkelen van natuurwaarden.

Waterbeheerplan 2016-2021 Vechtstromen

Het plangebied maakt deel uit van het beheergebied van het Waterschap Vechtstromen. In het Waterbeheerprogramma 2016-2021 beschrijft het Waterschap Vechtstromen wat de inzet zal zijn om de ingezetenen van veilig, voldoende en schoon water te voorzien.

Beoordeling

De toepassing van het watertoetsproces vindt plaats op basis van bestuurlijke afspraken tussen het Rijk, de provincies, de gemeenten en de waterschappen. Het doel van het watertoetsproces is te waarborgen dat waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet en op evenwichtige wijze meewegen bij alle ruimtelijke plannen en besluiten die relevant zijn voor de waterhuishouding.

Vergunningsplicht voor maatregelen

Voor de ontwikkelingen in het plangebied heeft afstemming plaatsgevonden tussen gemeente Emmen en waterschap Vechtstromen om te bepalen aan welke eisen het plan moet voldoen met betrekking tot het opvangen en afhandelen van hemelwater.

Huidige situatie

Het projectgebied is een oude veenrestant. Het is deels hoger gelegen dan de omgeving. Het is deels bebost en deels open landschap. De aanwezige veenlaag is op een groot oppervlak nog redelijk van kwaliteit en dikte. De veenlaag gaat sterk achteruit door verdroging. Daarbij stoot het ook CO₂ uit. Deze achteruitgang heeft nadelige gevolgen voor de ecologie van het gebied en voor het klimaat. Maar de huidige ontwikkeling zal ook zorgen dat steeds meer water uit het gebied snel wordt afgevoerd

omdat het niet meer door het aanwezige veen wordt vastgehouden. Uiteindelijk gaat het gebied steeds meer reageren als het omringende landbouwgebied.

Gewenste effecten

- behoud van veen, minder tot geen CO2 uitstoot
- verhoging ecologische kwaliteit

Toekomstige situatie

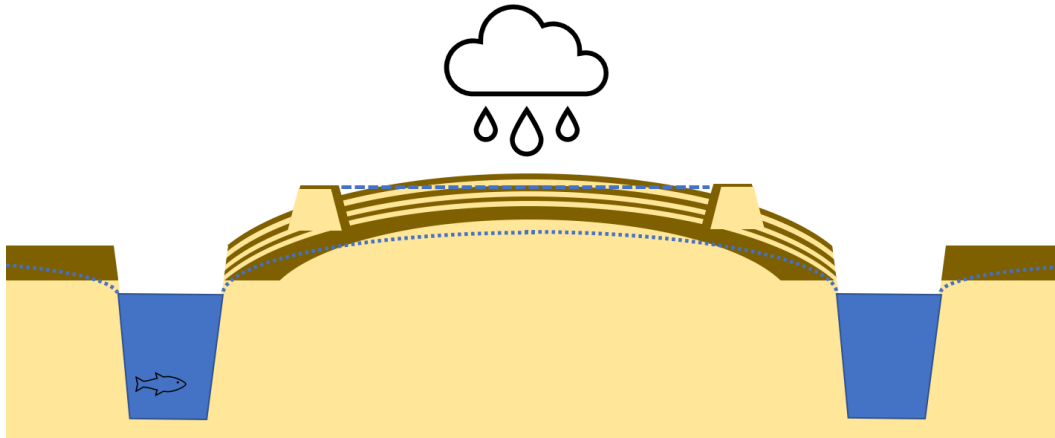
Om de achteruitgang van het veen tegen te gaan is een maatregelenpakket opgesteld. De maatregelen in het gebied zijn erop gericht zo veel mogelijk het neerslagoverschot in het gebied vast te houden. Hierdoor zal de grondwaterstand in het veen verhogen zodat de achteruitgang van het veen als gevolg van verdroging tegen wordt gegaan. Hiervoor worden twee maatregelen toegepast:

- Dempen van afwateringsloten
- Hoge veengronden omzomen door kaden met stuwen

Hiermee wordt de waterstand waarbij wordt afgevoerd verhoogd. Het niveau van de toekomstige peilen staan in onderstaande kaart.

Het dempen van de sloten zorgt ervoor dat er minder en langzamer water uit het gebied wordt afgevoerd naar het omringende oppervlaktewater. De aanleg van kades rondom de hoge veengronden moet ervoor zorgen dat de horizontale afstroming van regenwater over maaiveld en de stroming door de veenlaag wordt verminderd. Er ontstaat op deze manier een 'bakje' waarbinnen het neerslagoverschot wordt vastgehouden (figuur 4.4). Hierdoor zal de grondwaterstand in de veenlaag stijgen.

Figuur 4.4: Schematisering maatregel kade rondom hoge veengronden. Met bruin is de (waterremmende) veenlaag weergegeven, met geel de waterdoorlatende zandlaag. De stippellijnen geven de grondwaterstanden weer.

De effectiviteit van deze maatregel is sterk afhankelijk van de verticale weerstand in de veenlaag. Bij een hoge weerstand van het veen zal het 'bakje' nagenoeg waterdicht zijn, terwijl het bij een lage weerstand sneller zal leeglopen door wegzijging naar het diepere grondwater. Uit de beschikbare boringen in het projectgebied komt naar voren dat het veen wordt ingeschat met een redelijk hoge verticale weerstand. Deze is (per meter) wel wat lager dan in het Bargerveen, omdat de toplaag wat verder is aangetast op plekken. De weerstand van het veen in het landbouwgebied is gelijk gehouden aan wat uit de modellen rondom het Bargerveen is gekomen.

Door Fugro is een grondwater effectstudie uitgevoerd (6422-217069-R02, 21-10-2022). De met MIPWA berekende effecten van de peilverandering op de grondwaterstand (GHG en

GLG) in de omgeving van Oosteindsche Veen minimaal (<0,05 m). Enkel tussen het Oosteindsche Veen en de omliggende watergangen worden modelmatig op pixelniveau grotere veranderingen berekend (maximaal 0,2 m). Deze hebben gezien de hoogteligging geen negatieve gevolgen. Ook als de veenlaag maar de halve weerstand tegen grondwaterstroming heeft dan wordt verwacht is het effect op de GHG en GLG buiten het Oosteindsche Veen minimaal. Het invloedsgebied breidt zich uit tot ca. 25 m rondom het Oosteindsche Veen. De minimale effecten en het beperkte invloedsgebied worden veroorzaakt door de watergangen welke rondom het Oosteindsche Veen tot in de zandlaag zijn gelegen. De ingrepen in het Oosteindsche veen hebben een nihil effect op de grondwaterstand in de omgeving, effecten op omgevingsaspecten zijnde landbouw en/of zettingen worden derhalve uitgesloten.

Geadviseerd het daadwerkelijke effect van de peilverhoging in Oosteindsche Veen op de grondwaterstand in de omgeving te meten door het meten van de grondwaterstand in vijf paar peilbuizen. Vier paar peilbuizen dienen rondom het plangebied te worden geplaatst en één peilbuis in het plangebied. Per peilbuispaar dient er een filter onder en een filter in de veenlaag te worden geplaatst.

Dit betekent dat de neerslag naar verwachting goed kan worden vastgehouden in het gebied en dat er nauwelijks wegzijging naar het diepere grondwater plaatsvindt. De maatregelen zullen dus naar verwachting zorgen voor een geringe stijging van de diepere grondwaterstand onder het veen. Onder de waterremmende veenlaag bevindt zich een waterdoorlatende zandlaag. De grondwaterstand/stijghoogte in deze laag wordt vooral bepaald door de in de omgeving aanwezige watergangen. Rondom het projectgebied zijn sloten aanwezig die insnijden in deze zandlaag. Eventuele (minimale) effecten van de maatregelen op de grondwaterstand worden door de invloed van deze sloten begrensd tot het veengebied.

2 Peilbuizen

Modellen zijn een inschatting van de situatie. Om onzekerheden en eventuele zorgen van rondom het projectgebied gelegen grondeigenaren weg te nemen is Prolander voornemens om enkele peilbuizen te plaatsen in het projectgebied en ter hoogte van de agrarische percelen rondom het projectgebied en

daarin de grondwaterstand te meten (vanaf heden tot 5 jaar na uitvoering). Na 5 jaar worden de metingen stopgezet en worden de peilbuizen verwijderd.

Wanneer vanuit de omgeving klachten met betrekking tot natschade komen zal op basis van de metingen worden geëvalueerd of daadwerkelijk een significante verandering van de grondwaterstand is opgetreden en of dit is veroorzaakt door de projectmaatregelen. Bij zorgelijke stijgingen vindt overleg plaats met de provincie Drenthe en eigenaren/ beheerders om indien nodig aanpassingen in het systeem of het beheer te doen. Dat kan via de stuwen die worden geplaatst.

3 Waterberging / maximale uitstroom

Door de maatregelen in het projectgebied zal de grondwaterstand in het gebied stijgen en zal lokaal mogelijk (tijdelijk) water op het maaiveld komen te staan. Hierdoor is er minder ruimte in de ondergrond om water te bergen. Bij extreme neerslag is dit verschil iets kleiner, omdat in de huidige situatie de ondergrond ook verzadigd zal zijn. Hoeveel kleiner hangt ook af van het deel wat dan reeds geïnundeerd is in de piek.

In de zomer zal de grondwaterstand mogelijk iets hoger zijn dan nu, maar dan is er voldoende bergingsruimte over in zowel de grond als ook oppervlakkig.

In het uiterste geval kan het projectgebied al bijna volledig verzadigd zijn met water en plekken geïnundeerd. In dat geval zal neerslag direct afstromen naar de omliggende watergangen, wat tot extra belasting van het watersysteem kan leiden. Om deze reden heeft het waterschap een norm gesteld voor de maximale toegestane afvoer uit het projectgebied naar de omliggende watergangen bij een T=100 situatie. Het overige water moet geborgen worden. Een T=100 situatie betekent dat rekening moet worden gehouden met een hoeveelheid neerslag die 1 x in de 100 jaar voorkomt.

Om het waterpeil in de verschillende compartimenten te kunnen reguleren zullen stuwputten worden aangelegd. Deze stuwputten dienen daarnaast ook om te zorgen dat de afvoer beperkt blijft tot de norm van het waterschap. De stuwputten zullen zo worden gedimensioneerd dat het uitstroombdebiet beperkt blijft tot onder de norm van het waterschap. In de bijlage/rapportage zijn de berekeningen hiervoor opgenomen.

Watertoetscriteria

Het waterschap heeft een aantal criteria opgesteld waar zij inzicht in willen hebben en waaraan getoetst moet worden om te bepalen of er sprake is van nadelige gevolgen voor de waterhuishouding. Onderstaand wordt hierop ingegaan:

Veiligheid

Er vindt in het gebied een peilwijziging plaats. De kaden die worden aangelegd keren echter geen open water. Hoogstens zal lokaal bij piekneerslag tegen de kade water op maaiveld staan.

De grondwaterstanden in het gebied worden door de maatregelen zoveel mogelijk richting maaiveld gebracht. Waar nu dieper water is zal dieper water blijven. De plassen die gaan ontstaan zullen over het algemeen niet diep zijn (gemiddeld 30cm). In water dieper dan 50 cm kan veen zich namelijk niet goed ontwikkelen. Bestaande veenputten worden gedeeltelijk gedempt met veen wat vrij komt bij de aanleg van de kaden. Hiermee zal het gebied in het algemeen wat natter zijn, maar diepere delen zijn beperkter, behalve bij extreem weer omdat dan meer water wordt vast gehouden. Hiermee is er door het jaar heen een afname van de kans op verdrinking.

Het huidige wandelpad in de veenkern kan straks waarschijnlijk alleen in drogere tijden belopen worden. Een nieuw pad zal via de kaden gaan lopen. Het bestaande pad aan de zuidwest zijde wordt waar nodig aangepast zodat er geen gevaarlijke situatie ontstaat.

Binnen het plangebied staat geen bebouwing en er wordt ook niet extra gebouwd. Er zal in de omgeving geen hinder ontstaan (o.a. funderingen) van de inrichtingsmaatregelen. Nieuwe wandelpaden komen op gestabiliseerde kaden. Een deel van de nieuwe padenstructuur gaat over oude landbouwgrond. Deze is al gestabiliseerd door vroegere landbouwkundige werkzaamheden.

Overlast

Door het dempen van interne sloten, het verlagen van het maaiveld (plaggen), en plaatselijk doortrekken, herstellen van grondwallepjes en het aanleggen van kaden wordt beoogd verdroging nu en in de toekomst te beperken- en tegen te gaan. Regenwater wordt hiermee langer vastgehouden in het gebied.

Door de constructie van de nieuwe stuwen wordt de totale maximale afvoer van het gebied bij een T100 situatie beperkt tot 1,2 l/s/ha (zie bijlage 1). Opstuwning en tijdelijk hogere waterstanden worden toegestaan,

Regenwater wordt zoveel mogelijk vastgehouden binnen het gebied. Met de kaden proberen we de afstroming over maaiveld naar buiten het gebied te beperken. De stuwen zorgen voor plas-dras situaties op delen, en periodiek langere nattere situaties in de rest van het gebied. De vegetatie structuur zorgt voor remming in de afstroming, en daardoor tijd voor infiltratie van regenwater. De bodemberging neemt op een deel af, maar omdat met de kunstwerken meer water in het gebied kan worden vastgehouden is er meer berging op maaiveld. Indien veengroei zal ontstaan zal er nog meer water worden vastgehouden. Veen zwelt namelijk op indien er veel water is.

Overlast van grondwater in de omgeving wordt niet berekend (zie rapport Fugro – Grondwatereffectenstudie Oosteindsche Veen). Het voorstel is om ter controle hiervoor peilbuizen te plaatsen. De invloed via het grondwater is zeer beperkt omdat van het water wat nog (extra) infiltreert in het gebied, voor hett grootste deel in de waterlopen komt. Dat zal niet veranderen, waardoor dit ook in droge situaties geen verandering geeft. De grondwaterstanden in omgeving in de winter en zomer zijn afhankelijk van het weer en waterbeheer (wateraanvoer) van het waterschap. De mogelijkheden van beïnvloeding van de grondwaterstanden zijn begrensd.

Volksgezondheid

Overlast richting de omgeving door muggen zal niet aan de orde zijn. Er verandert niets. Er zullen net zoals nu muggen zijn, maar in een goed functionerend ecosysteem is dit beperkt (veenmuggen zijn er in mei) en is hierin een evenwicht met de overige flora en fauna. Daarnaast overbruggen muggen geen grote afstanden en is in en rondom het gebied veel open ruimte die niet wordt overgestoken. De vernatting/ moerasnatuur zorgt niet direct voor meer muggenoverlast in de bebouwde omgeving. Uit onderzoek van Altenburg en Wymenga in het Bargerveen is gebleken dat de muggen in het veen/moeras andere soorten steekmuggen zijn dan die bij woonhuizen voorkomen.

Watervoorziening

Het natuurgebied zelf wordt nu en in de toekomst niet van water voorzien. Het watergangen stelsel van de landbouw wordt niet gewijzigd. De watervoorziening voor de landbouw rondom blijft gehandhaafd.

Bodemdaling

Het langer vasthouden van regenwater om de veenoxidatie tegen te gaan draagt bij aan het beperken van bodemdaling in het natuurgebied.

Waterkwaliteit

De maatregelen hebben geen invloed op de waterkwaliteit. Het systeem is afhankelijk van regenwater. De waterkwaliteit in het systeem is en blijft zurig door de aanwezigheid van veen.

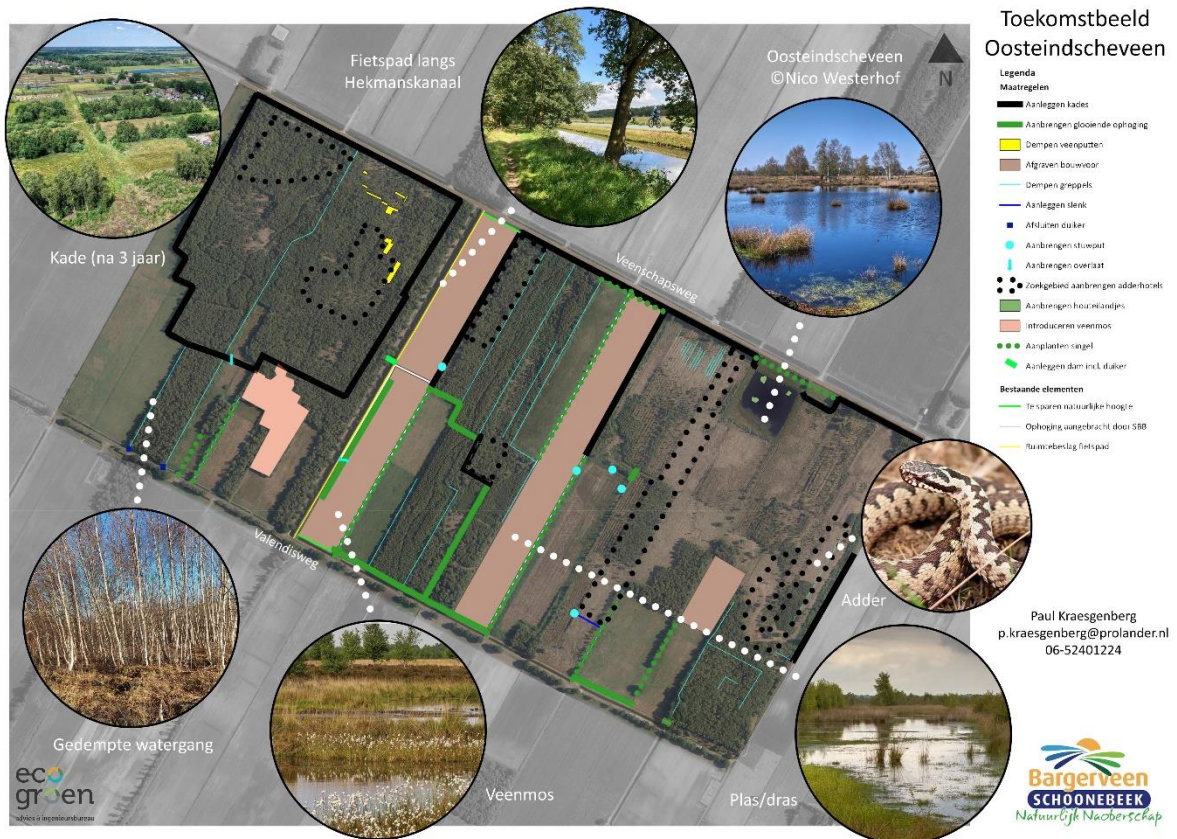
Verdroging

De maatregelen zijn er op gericht om regenwater langer vast te houden en hiermee verdroging van het gebied tegen te gaan. Door de gliede (waterremmende laag onderin het veenprofiel) wordt de wegzijging beperkt. Verdere maatregelen dan die genomen worden zijn ook niet mogelijk. Wateraanvoer is funest voor het veen omdat dit versnelde afbraak van het veen tot gevolg heeft.

Natte natuurgebieden

Het tegengaan van verdroging en het ecologisch verbeteren van het gebied is het doel van het project. De geplande maatregelen zijn hiervoor noodzakelijk.

De maatregelen zullen voor iets meer plas-dras situaties zorgen. Lokaal kan het bos verdwijnen of versneld verjongt worden (de kaden worden vrij gehouden van bosgroei). Mogelijk komt de veengroei weer op gang. De verwachting is dat de bij het veen horende vegetatie zal toenemen. Zie ook de plaatjes in het toekomstbeeld.

Riolering

Er is in het gebied geen riolering en er wordt ook niets aangelegd. Dit toetsingsaspect is niet van toepassing. Indien er nog oude drainage is wordt deze weggehaald.

Beheer- en onderhoud

Voor het waterschap wijzigt er ten aanzien van het beheer en onderhoud van de hoofdwatergangen niets. Het Hekmanskanaal (leggerwaterloop) is en blijft door het gebied stromen.

Conclusie

In het kader van de watertoets is overleg geweest met het waterschap. De conclusie is dat de ruimtelijke relevante wateraspecten voldoende zijn belicht en beschreven.

De werkzaamheden die uitgevoerd worden, hebben geen negatieve invloed op de oppervlaktewaterkwaliteit of het watersysteem binnen de plangrenzen als voor de functies in de nabije omgeving. De te dempen waterlopen maken geen onderdeel uit van de Legger van waterschap, maar wel van de Keur. Voor het uitvoeren van de beoogde maatregelen dient een watervergunning aangevraagd te worden. Geconcludeerd wordt dat het plan uitvoerbaar is ten aanzien van het thema Water.

3.3 Geluid

Gedurende de werkzaamheden kan er tijdelijk geluidhinder optreden in verband met wegverkeer en het gebruik van machines voor de aanleg. De geluidssituatie zal niet blijvend veranderen door de aanleg. Gezien het tijdelijke karakter van de werkzaamheden is het effect niet significant. Conclusie Er wordt geconcludeerd dat er ten aanzien van het aspect geluid geen belangrijk nadelige gevolgen voor het milieu verwacht worden.

Conclusie

Er wordt geconcludeerd dat er ten aanzien van het aspect geluid geen belangrijk nadelige gevolgen voor het milieu verwacht worden.

3.4 Ecologie

Omdat uitvoering van de geplande inrichtingsmaatregelen negatieve gevolgen kan hebben voor beschermde natuurwaarden, dient dit initiatief getoetst te worden aan het natuurbeschermingsrecht. In opdracht van Prolander heeft Ecogroen een natuurtoets (21-602, 2 juni 2022) uitgevoerd om inzicht te krijgen in mogelijke effecten op aanwezige beschermde natuurwaarden.

Houtopstanden en NNN

De te vellen houtopstanden binnen het plangebied vallen onder de bescherming van de Wet natuurbescherming (art. 4.1-4.5). Voor de werkzaamheden geldt een meldings- en herplantplicht en mogelijk een ontheffing en compensatie. Naast bescherming van houtopstanden onder de Wnb, gelden ook regels zijn in de provinciale omgevingsverordeningen en gelden gemeentelijke beschermingsregels. Mogelijk is een omgevingsvergunning noodzakelijk.

Het Oosteindsche veen ligt binnen NatuurNetwerkNederland (NNN). Als gevolg van het uitvoeren van het beoogde maatregelenpakket treden naar verwachting geen significant negatieve effecten op, op de kernkwaliteiten van het NNN. Verdere vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Natura 2000

Het plangebied ligt buiten Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is 'Bargerveen' dat op een afstand van >1,5 kilometer ten oosten van het plangebied ligt. Doordat het plangebied buiten de begrenzing van Natura 2000-gebieden is gelegen, zijn directe negatieve effecten als oppervlakteverlies op voorhand uitgesloten. Indirecte (uitstralende) effecten door bijvoorbeeld licht of geluid worden gezien de aard van de voorgenomen plannen, de afstand en tussenliggende infrastructuur met zekerheid uitgesloten.

Figuur 3.1 Ligging plangebied ten opzichte van Natura 2000 gebieden (rood gearceerd is plangebied)

Per 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn) in werking getreden. Door het in werking treden van deze wet en bijbehorende besluit (Bsn) en regeling (Rsn) worden gevolgen van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden veroorzaakt door aanlegactiviteiten/ uitvoeren van een werk (aanlegfase) buiten beschouwing gelaten voor plannen en projecten. Op 2 november 2022 is door de Raad van State een uitspraak gedaan, waardoor het noodzakelijk is de stikstofdepositie inzichtelijk te maken. Gelet op deze uitspraak is een stikstofberekening voor de gebruiksfase van onderhavig plan uitgevoerd.

In deze rapportage is de stikstofdepositie voor de gebruiksfase van het beheer van het Oosteindsche veen inzichtelijk gemaakt. Uit de berekening van de gebruiksfase (met kenmerk RpCWhPWd37Hb) blijkt dat er geen sprake is van een toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden binnen omliggende Natura 2000-gebieden. De rapportage is opgenomen in bijlage 3b. Zodoende is geen sprake van negatieve effecten door stikstofdepositie op de instandhoudingsdoelen van deze Natura 2000-gebieden. Omdat negatieve gevolgen ten aanzien van stikstof zijn uitgesloten is voor wat betreft het onderdeel stikstofdepositie geen passende beoordeling en/ of vergunning op grond van de Wet natuurbescherming nodig.

Soortenbescherming

Binnen het plangebied is een dassenburcht aanwezig. Daarnaast is er één enkele pijp aanwezig in het westelijke deel van het plangebied. De burchten blijven gehandhaafd. Van essentieel leefgebied is geen sprake.

Binnen het plangebied is de boomarter waargenomen op een incidentele rustplaats. De incidentele rustplaats blijft gehandhaafd. Van essentieel leefgebied is geen sprake.

In het plangebied is één bezette jaarrond beschermde nestlocatie van havik en één van buizerd aanwezig. Beide nestlocaties blijven gehandhaafd. Van essentieel foerageergebied is geen sprake.

Door de aanwezigheid van bos, struweel, singels, graslanden en oevers binnen het plangebied is broedbiotoop aanwezig voor diverse algemene vogelsoorten waaronder blauwborst, boompieper, fitis, heggemus, houtduif, nachtegaal, roodborst, grasmus, koolmees, pimpelmees, grote bonte specht, tijtjaf, vink, merel, winterkoning, zwarte roodstaart, meerkoet, zwartkop en wilde eend.

In het oostelijke deel van het plangebied vindt voortplanting en overwintering plaats van heikikker en poelkikker en van adder en levendbarende hagedis. Daarnaast vindt ook voortplanting en overwintering plaats van levendbarende hagedis in het westelijke deel van het plangebied.

Langs de oostelijke grens van het plangebied is voortplantingsbiotoop (boswilgen) van grote weerschijnvlinder aanwezig. Het aanwezige voortplantingsbiotoop wordt volledig ingepast in de plannen.

Vaste verblijfplaatsen of onmisbaar leefgebied van overige beschermde soorten die zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn, de Verdragen van Bern en Bonn en nationaal beschermde soorten (zonder provinciale vrijstelling) worden op basis van het veldonderzoek, terreinkenmerken en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2022) niet verwacht.

Als gevolg van de geplande maatregelen gaan voortplantingsplekken en overwinteringsplekken van heikikker, poelkikker, levendbarende hagedis en adder tijdelijk verloren. Bij het verlies van voortplantingsplekken en overwinteringsplekken van deze soorten is sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming waardoor het aanvragen van een ontheffing bij de provincie Drenthe noodzakelijk is. Er is uitzicht op ontheffing als voldaan is aan elk van de volgende drie voorwaarden:

- Geen andere bevredigende oplossing;
 - Sprake van een in de wet genoemd belang;
 - Geen verslechtering/afbreuk aan de staat van instandhouding van de soort.
- In dit geval kunnen mitigerende maatregelen worden getroffen om verslechtering/ afbreuk aan de staat van instandhouding van genoemde soorten te voorkomen (bovenstaand punt 3). In de directe omgeving, buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden blijven ruim voldoende

uitwijkmogelijkheden beschikbaar voor alle soorten. Bovendien ontwikkelt zich na de uitvoering op termijn opnieuw geschikt leefgebied voor alle soorten op de werklocaties, waarbij de aan te leggen kades en ophogingen mogelijkheden bieden voor nieuwe overwinteringsplekken en zonbeschenen plekken en als gevolg van vernatting van het gebied ontstaan meer potentiële voortplantingsplekken voor heikikker en poelkikker. Zodoende zijn er op korte en lange termijn altijd voldoende uitwijkmogelijkheden beschikbaar voor deze soorten. Verder door het toepassen van een zorgvuldige werkwijze en zoveel mogelijk te werken in de periode september t/m oktober (buiten de kwetsbare voortplantings- en overwinteringsperiode) wordt schade en verstoring beperkt.

- Van een andere bevredigende oplossing waarmee natuurherstel behaald wordt in het Oosteindsche veen is geen sprake en een andere inrichtingsvorm heeft bovendien geen meerwaarde voor de aanwezige heikikkers, poelkikkers, adders en levendbarende hagedissen.
- Het belang van het initiatief kan worden onderbouwd met het volgende belang: In het belang van de bescherming van de wilde flora en fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats ;(Wnb artikel 3.8, vijfde lid, onderdeel b1).

Wanneer de werkzaamheden binnen de periode van 15 februari tot begin december worden gestart – wordt geadviseerd om een broedvogelcontrole uit te voeren. Tijdens de broedvogelcontrole wordt gekeken of zich broedende vogels ophouden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Bij het aantreffen van nesten van vogels wordt in overleg met de ecologisch toezichthouder bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd.

Conclusie

Er wordt geconcludeerd dat er ten aanzien van het aspect natuur geen belangrijk nadelige gevolgen voor het milieu verwacht worden.

3.5 Externe veiligheid

In het plangebied bevindt zich geen externe veiligheidsbronnen. Significant negatieve effecten ten aanzien worden dan ook niet verwacht.

Conclusie

Er wordt geconcludeerd dat er ten aanzien van het aspect externe veiligheid geen belangrijk nadelige gevolgen voor het milieu verwacht worden.

3.6 Archeologie

Sinds 1 juli 2016 bundelt de Erfgoedwet bestaande wet- en regelgeving voor het behoud en beheer van het cultureel erfgoed in Nederland. Daarom dient er specifiek gekeken te worden naar de archeologische waarden die mogelijk aanwezig kunnen zijn binnen het plangebied. In het kader van de voorgenomen ontwikkeling is er een archeologisch bureauonderzoek, booronderzoek en aanvullend booronderzoek uitgevoerd.

In het vigerende bestemmingsplan zijn binnen het plangebied dubbelbestemmingen ten aanzien van archeologie aanwezig op enkele percelen. Bodemingrepen voor de aanleg van Oosteindscheveen kunnen eventueel aanwezige archeologische resten in de bodem verstoren en/of vernietigen. Met een verkennend booronderzoek is de bodemopbouw en de mate van intactheid daarvan in beeld gebracht. Uit het verkennend booronderzoek blijkt dat er binnen het plangebied

De kans bestaat altijd dat er in het vrijgegeven gebied toch tijdens de werkzaamheden mogelijk losse sporen en/of vondsten worden aangetroffen. Bij het aantreffen van sporen en vondsten dient conform de Erfgoedwet 2016 een melding gemaakt te worden bij de gemeente, provincie of Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

De gemeente heeft een archeologische verwachtings- en beleidskaart opgesteld. Het plangebied, de drie percelen, zijn gelegen binnen de bestemming Agrarisch. Volgens het facetbestemmingsplan 'Emmen, archeologie' vastgesteld 28 maart 2022 valt het plangebied deels binnen de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 4'. In deze gebieden dient bij planvorming en voorafgaand

aan vergunningverlening bij bodemingrepen groter dan 1.000 m² en dieper dan 30 cm vroegtijdig een inventariserend archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd. Binnen het plangebied bevindt zich echter ook een groot gebied zonder dubbelbestemming archeologie.

Op basis van het archeologisch bureauonderzoek (Econsultancy, Rapport 10347.011 versie 3, 9 september 2022) heeft het plangebied een middelhoge verwachting op het voorkomen van archeologische resten uit de perioden (Laat-)Paleolithicum t/m Mesolithicum en een lage verwachting voor de perioden Neolithicum – Nieuwe tijd. De archeologische resten worden vooral verwacht in de top van het dekzand, afgedekt door een pakket (rest-)veen.

In het westen van het plangebied, perceel nummers C-4019, 4020 en 2486, heeft al natuurontwikkeling plaats gevonden en worden geen verdere ingrepen gedaan. Voor het overige plangebied staan nog wel ingrepen geplant. Dit betreft het afgraven en afvoeren van de bouwvoor (perceel nr. D614, 642, noordelijk deel van 575, 578 en 581) en het dempen van watergangen. Daarnaast zullen op diverse plekken kades worden aangelegd en worden er stuwputten gegraven waarbij de balen tot een diepte van 2 m -mv reiken. Van de drie stuwputten is van één bekend dat het veen daar tot 200 cm - mv reikt. Voor de overige twee stuwputten is de dikte van het veen, op moment van schrijven, onbekend. De aanleg van de kades zullen niet dieper rijken dan het veen, waardoor er niet gegraven zal worden in het dekzand. Daarnaast wordt er een 30 cm veiligheidszone gehanteerd om de onderkant van het veen niet te raken. In bijlage 6 van het archeologisch rapport is informatie te vinden over de dieptes van het veen en de werkzaamheden die plaats vinden binnen het plangebied. Het veen pakket loopt van het zuidwesten naar het noordoosten af (> 350 cm - <= 50 cm). Bestaande paden in het westen worden of verhoogd of opgeheven. De verstoring die plaats zal vinden met de aanleg van de stuwputten zal gering zijn, waardoor eventuele aanwezige archeologische resten in de bodem geen gevaar lopen.

Advies

Aan de hand van metingen in het gebied zijn de dieptes van het veenpakket onderzocht. Hierdoor weet de opdrachtgever tot welke diepte de geplande kades moeten komen. De aanleg van de kades zullen niet dieper reiken dan het veenpakket, waardoor de aanwezige dekzandruggen intact zullen blijven. Het oorspronkelijke advies was een vervolgonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek, op de plekken waar de graafwerkzaamheden dieper gaan dan het veen. Het uitgangspunt van de graafwerkzaamheden is niet tot door de onderste veenlaag, de Gliedelaag, heen te graven. Om dit zo goed mogelijk te kunnen waarborgen wordt een veiligheidszone van 30 cm gehanteerd. Daar waar niet door het veenpakket wordt gegraven hoeft ook geen vervolgonderzoek plaats te vinden. Wanneer vondsten gedaan worden tijdens graafwerkzaamheden en de afwezigheid van een archeoloog, dan dient dit gemeld te worden.

Na overleg met Prolander en met instemming van het bevoegd gezag, is een tweede advies opgenomen in het rapport. Geadviseerd wordt om bij de graafwerkzaamheden waar wel door het veenpakket wordt gegraven een vervolgonderzoek plaats te vinden in de vorm van een archeologische opgraving – variant begeleiding. Dit vervolgonderzoek is niet noodzakelijk voor de drie percelen waar de bestemming wordt gewijzigd. Voor de percelen waarvan de bestemming wordt gewijzigd, geldt dat er uitsluitend de bouwvoor (dalgrond) wordt afgegraven. Voor deze percelen kan worden uitgesloten dat door de gliedelaag wordt gegraven.

Conclusie

Er wordt geconcludeerd dat er ten aanzien van het aspect archeologie geen belangrijk nadelige gevolgen voor het milieu verwacht worden.

3.7 Cultuurhistorie

Op basis van de cultuurhistorische waardenkaart van de provincie Drenthe zijn de cultuurhistorische waarden in beeld gebracht voor het plangebied. Binnen het plangebied bevinden zijn cultuurhistorische waarden aanwezig. Het gebied is vanuit cultuurhistorisch perspectief waardevol. Algemeen is het gebied wel kenmerkend als gebied met voormalige veenontginningen. De langgerekte percelen zijn hier een overblijfsel van. Deze langgerekte kavels worden zo min mogelijk aangetast door deze ontwikkeling. Het ontwerp houdt rekening met de kernkwaliteiten van het landschap. Zoals blijkt uit het specifiek uitgevoerde archeologisch onderzoek zijn er ter plekke geen waarden aangetroffen die beschermd moeten worden.

Conclusie

Er wordt geconcludeerd dat er ten aanzien van het aspect cultuurhistorie geen belangrijk nadelige gevolgen voor het milieu verwacht worden.

3.8 Luchtkwaliteit

De luchtkwaliteit in het plangebied wordt voornamelijk bepaald door de achtergrondconcentratie. Lokale bronnen voor uitstoot van luchtverontreinigende stoffen zijn de wegen en agrarische bedrijven. Met behulp van de Grootschalige Concentratie- en Depositiekaarten Nederland (GCN en GDN) zijn de achtergrondconcentraties NO₂, PM₁₀ en PM_{2,5} achterhaald. Er wordt ruim voldaan aan de geldende grenswaarden (40 µg/m³ voor NO₂ en PM₁₀ en 20 µg/m³ voor PM_{2,5}). Verwacht wordt dat de concentratie stikstofdioxide en fijn stof door het landelijk en gemeentelijk beleid in de toekomst zal dalen. De realisatie zal door de wijziging van landelijk naar natuurgebied positief bijdragen aan de concentratie luchtverontreinigende stoffen in het gebied. De gronden die onderdeel uitmaken van het wijzigingsplan worden niet meer agrarisch gebruikt en niet meer bemest. Dit kan bijdragen aan een (geringe) verbetering van de luchtkwaliteit ter plekke. Verder worden er geen activiteiten mogelijk gemaakt die de luchtkwaliteit zullen verbeteren en/of verslechteren.

Conclusie

Er wordt geconcludeerd dat er ten aanzien van het aspect luchtkwaliteit geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu verwacht worden.

3.9 Verkeer en parkeren

De realisatie van de werkzaamheden in het Oosteindsche veen heeft geen gevolgen voor de verkeersafwikkeling in het gebied. Wel kan er tijdens de uitvoering mogelijk beperkt hinder ondervonden worden door een toename aan verkeersintensiteiten van werkverkeer ten behoeve van de aanleg. Door het treffen van specifieke maatregelen (indien nodig) zal eventuele hinder zoveel mogelijk worden tegengegaan. Het Oosteindsche veen zelf zal geen verkeersaantrekkende werking hebben.

Conclusie

Ten aanzien van het aspect verkeer en parkeren worden geen belangrijk nadelige gevolgen voor het milieu verwacht.

4. Conclusie

Prolander is voornemens werkzaamheden uit te voeren in het Oosteindsche veen. Een wijziging van het bestemmingsplan is hiervoor noodzakelijk. In deze vormvrije m.e.r.- beoordeling zijn de verwachte milieueffecten beschreven. Voor de voorgenomen ontwikkeling geldt dat er geen belangrijk nadelige milieugevolgen worden verwacht. Er is dan ook geen aanleiding om een m.e.r.-procedure te voeren voor deze ontwikkeling.